Interreg
Danube Transnational Programme

Programme co-funded by European Union funds
(ERDF, IPA, ENI)

Newsletter

Садржај

Досадашње активности у оквиру пројекта DanubeSediment 1
Најновије вести 1
Препоруке за праћење наноса 2
Први резултати билансирања наноса на нивоу слива Дунава 2
Разматрање кључних чинилица и притисака који утичу на нанос 3
Укључивање заинтересованих страна 4
Занимљиви линкови 4

ДОСАДАШЊЕ АКТИВНОСТИ У ОКВИРУ ПРОЈЕКТА DANUBESEDIMENT

Од почетка 2018. године, у оквиру пројекта DanubeSediment ужурбано се радило на припреми првих стручних извештаја, уз активно учешће заинтересованих страна. Први резултати из Извештаја о праћењу наноса изложени су међународној групи експерата током Радионице о праћењу наноса (Sediment Monitoring Workshop), одржане у Будимпешти у априлу.

Како би се утврдило где долази до прекида континуитета проноса наноса реке Дунав, партнери на нашем пројекту тренутно врше прорачун биланса наноса. Формирали су велики фонд података о суспендованом и вученом наносу и прикупили податке о историјским и тренутним морфолошким карактеристикама реке. Више појединости може се наћи преко линка: Sediment Balance.

Не само да сагледавамо промене биланса наноса, већ желимо да разумемо узроке тих промена. У том циљу смо прикупили податке о кључним чиниоцима и притисцима који условљавају дисконтинуитет проноса наноса реке Дунав и њених притока. Након анализирања начина на који дисконтинуитет може утицати на реку, партнери на пројекту ће такође размотрити мере добре праксе за ублажавање тих утицаја. Ближи подаци се могу наћи преко линка: Impacts and Measures.

Један од кључних циљева пројекта DanubeSediment је да наши резултати, на пример биланс наноса реке Дунав и препоруке мера добре праксе, буду разумљиви и употребљиви за доносиоце одлука и стручњаке у пракси. Више о томе овде: here.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

- Нова мерна места и унапређење сарадње су кључна питања на радионицама за заинтересоване стране
- Боља информисаност о наносу – Дан Дунава 2018.

- Слагалица података постаје слика, пројектни састанак у Бечу 05-06.06.2018.
- Ђердап – тачка укрштања три ДТП пројекта, међусекторски стручни скуп у Кладову 29-30.05.2018.
- Добра пракса и препоруке за праћење наноса, Радионица о праћењу наноса, Будимпешта, 18.04.2018.
- Допринос пројекта концепцији управљања наносом, пројектни састанак у Софији 01.03.2018.

Ближе појединости и текуће информације, новости и фотографије могу се наћи на сајту пројекта (website).

ПРЕПОРУКЕ ЗА ПРАЋЕЊЕ НАНОСА

Радионица о праћењу наноса у Будимпешти (Barbara Keri, BME)

У оквиру пројекта DanubeSediment радило се и на окончању израде Извештаја о праћењу наноса. Прве резултате из извештаја изложио је Техничко-економски факултет у Будимпешти (BME) који су разматрани са заинтересованим странама током радионице о праћењу наноса, одржане у Будимпешти у априлу 2018. Додатне теме на радионици су биле препоруке за лоцирање мерна места за праћење наноса и потреба за успостављањем мреже за праћење наноса широм слива Дунава. Ближе појединости, фотографије и презентације могу се наћи овде: here.

Након прикупљања и анализирања значајног обима података, BME је изложио прве резултате средњегодишње количине суспендованог наноса за период од 30 година. Резултати су указали на одређену неусклађеност података на појединим локацијама на Дунаву. Биће потребно анализирати и усагласити та питања у оквиру пројекта. Резултати се могу очекивати у наредних неколико месеци.

ПРВИ РЕЗУЛТАТИ БИЛАНСА НАНОСА НА НИВОУ СЛИВА ДУНАВА

За потребе прорачуна биланса наноса реке Дунав, неопходно је да се количина суспендованог наноса допуни подацима о морфолошким карактеристикама корита реке. На пример, од великог значаја су подаци о минималном пловидбеном водостају, количини наноса која се багерује или додаје у реку, као и подаци о материјалу и саставу речног дна.

У циљу сагледавања промена реке Дунав током времена, подаци о наносу су прикупљени за три различита временска периода: 1920-1970, 1971-1990 и 1991-2016. То нам помаже да разумемо у којим периодима је дошло до ерозије и таложења наноса. Везано са биланс наноса, у оквиру пројекта DanubeSediment биће извршена анализа

начина на који се различити интензитети промена речног корита (на пример услед изградње високих брана на Дунаву), могу пропратити из прикупљених података о наносу. Билансирањем наноса ће бити сагледане три морфолошки различите речне деонице: горњи, средњи и доњи Дунав, као и њихове главне притоке. За деонице за које постоји довољно података, биће извршена анализа мањег обима.

Промене као што су исправљање речног корита, одсецање рукаваца, сужење или скраћење корита и промене нагиба корита, могу драстично утицати на режим наноса. Пошто су многе од тих промена настале пре више од једног века, у циљу њиховог сагледавања постојећи подаци о тренутном морфолошком стању се пореде са подацима из историјских карата с краја XIX века.

Партнери су размотрили досадашње прелиминарне резултате са приказом прикупљених података. Први резултати биланса наноса на нивоу слива Дунава очекују се крајем године.

РАЗМАТРАЊЕ КЉУЧНИХ ЧИНИЛАЦА И ПРИТИСАКА КОЈИ УТИЧУ НА НАНОС

Током протеклог полугођа, у оквиру пројекта DanubeSediment прикупљени су подаци о заступљености кључних чинилаца који утичу на пронос наноса. Подаци су прикупљени за све националне секторе Дунава и 19 значајнијих притока које су одабране у оквиру пројекта. Ближе појединости о процесу прикупљања података могу се наћи у нашем претходном билтену преко линка: previous newsletter.

У склопу пројекта DanubeSediment извршена је анализа података и тренутно се приводи крају израда извештаја о кључним чиниоцима, који ће ускоро бити објављен. Укратко, у извештају се констатује да су широм слива присутни кључни чиниоци који могу да услове промене режима наноса. Кључни чиниоци који значајно утичу на режим наноса Дунава су: пловидба, заштита од поплава и хидроенергетика. Код 19 значајнијих притока додатно је утврђено и водоснабдевање.

Поред кључних чинилаца, партнери су прикупили податке о притисцима који настају услед тих чинилаца. Уобичајени притисци су, на пример, подужни прекиди континуитета водотока, као што су бране и уставе, и бочни прекиди у виду насипа. Визуелни приказ заступљености тих притисака на Дунаву и притокама дат је у форми ГИС карата.

Свесни на који начин дисконтинуитет проноса наноса може да утиче на реку, партнери ће такође размотрити мере добре праксе за ублажавање утицаја. Као подршка препорука које ће бити саставни део резултата пројекта, сагледаће се утицај тих мера на речни екосистем кроз процену ризика у одабраним пилот подручјима. Процена ризика је тренутно у фази планирања и ускоро ће отпочети.

У циљу пружања прилике заинтересованом странама да учествују у анализи резултата везаних за чиниоце, притиске и утицаје, у Букурешту ће бити организована „Радионица о управљању наносом" у децембру 2018. Ускоро ће бити саопштен тачан датум и место одржавања.

УКЉУЧИВАЊЕ ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ СТРАНА

Један од битних циљева пројекта је ангажовање заинтересованих страна на припреми и дистрибуирању основних резултата пројекта – Упутство за управљање наносом реке Дунав и Приручник о наносу за заинтересоване стране. У виду значајног корака у том правцу, током протеклих годину дана одржане су националне радионице за заинтересоване стране: у Хрватској, Немачкој, Мађарској и Србији 2017. године, док су Аустрија, Бугарска, Румунија, Словенија и Словачка организовале своје радионице за заинтересоване стране у првој половини 2018.

У радионицама је учествовало преко 350 заинтересованих страна из широког дијапазона циљних група, на пример представници водопривредних институција, научноистраживачких установа, произвођача хидроенергије, као и управа пловних путева, заштите од поплава и заштите природе. Заинтересоване стране су имале прилику да допринесу знањем из своје области, изложе искуства у управљању наносом, размене мишљења о приоритетима управљања наносом и изнесу своја очекивања од главних резултата пројекта. Најзначајнији елементи радионица се могу наћи на нашем сајту (website), а слике у галерији (gallery).

Поред комуницирања са експертима, у оквиру пројекта DanubeSediment рађено је на бољем информисању јавности о потреби за управљањем наносом реке Дунав. Сви партнери су учествовали у манифестацијама везаним за обележавање овогодишњег Дана Дунава, које су одржане у њиховим земљама током јуна. Наши партнери су организовали мноштво различитих догађаја за све узрасте, на пример радно-информативне штандове за децу, радионице за стручњаке и екскурзије дуж реке Дунав. Занимљивости и фотографије активности у оквиру пројекта DanubeSediment могу се наћи овде (here). Све активности везане за Дан Дунава у појединим партнерским земљама се налазе овде (here).

Екскурзија дуж инундације Дунава, Нирнберг, Немачка (Hanna Skiba, LfU)

„Слање порука воденом поштом“, Београду, Србија (Љиљана Марјановић, Институт за водопривреду „Јарослав Черни“)

ЗАНИМЉИВИ ЛИНКОВИ

- Фејсбук: Гласајте за најбољу фотографију пројекта у овогодишњем такмичењу преко линка: DTP Photo Competition
- Преузмите флајер пројекта на енглеском, немачком, румунском и српском: Project flyer

- Чланак о пројекту DanubeSediment може се пронаћи у „Danube News“ (стр. 8-13)
- Прочитајте национална издања билтена пројекта DanubeSediment на следећем линку: National Editions

ИЗДАВАЧ
Bavarian Environment Agency (LfU)
86179 Augsburg, Germany, www.lfu.bayern.de

у сарадњи са партнерима на пројекту DanubeSediment.

За сва питања и коментаре, молимо вас пошаљите мејл на адресу:
danubesediment@lfu.bayern.de